

KAPITEL 3

Hjernedød indtræder tidligt i den kunstigt forlængede dødsproces, hjertedød sent. Med transplantationsloven fra 1967 drog man den nye konsekvens af konstateret hjertedød, at organer måtte udtages til transplantation, hvilket gav mulighed for nyretransplantation, men ikke for transplantation af hjerte, lever og lunge.

De senere tilkomne muligheder for transplantation af disse organer gør det nødvendigt at overveje, hvorvidt man vil drage den nye konsekvens af konstateret hjernedød, at man vil tillade transplantation af hjerte, lunge og lever, som man i dag afskæres fra at anvende på grund af hjertedøds-kriteriet.

Det kan antages, at et direkte hjernerelateret døds-kriterium vil kunne stride mod tilvante forestillinger hos dele af befolkningen og indebære en risiko for mytedannelser, der kan tænkes at skade sygehusenes anseelse og tillidsforholdet mellem læger og patienter.

Af det foregående fremgår, at det er arbejdsgruppens opfattelse:

- a) at det er den samme død, der er tale om, uanset døds-kriteriet,
- b) at døden er en proces, der kan *forsinkes*, men ikke standses, når hjernedød er indtrådt,
- c) at hjernedød er og altid har været en del af dødsprocessen,
- d) at hjernedød kan konstateres med fuld sikkerhed,
- e) at hjernedød er individets død.

Netop af disse grunde opfylder hjernedøds-kriteriet det fundamentale krav, at det markerer en grænse, som mennesket ikke selv kan ophæve, og som det ikke selv sætter.

De patienter, der efter en eventuel lovændring kan komme på tale som donorer af hjerte og andre organer, vil findes blandt dem, der tillige er egnede som nyredonorer, d.v.s. blandt patienter med så svære hjernebeskadigelser, at de er bevidstløse, uden spontan respiration og således henvist til respiratorbehandling. Ved korrekt undersøgelse er der ingen risiko for, at bevidstløshed på grund af f.eks. forgiftning, andre forbigående funktionsforstyrrelser i hjernen, eller forårsaget af kurable eller uopklarede hjernesygdomme kan fejlfortolkes som hjernedød.

Det fremstilles undertiden som om den, der vil foreslå indførelse af et ændret døds-kriterium, pådrager sig et alvorligt ansvar for de eventuelle skadelige virkninger heraf. Dette er også rigtigt. Men det er ligeså rigtigt, at der er forbundet et ikke mindre alvorligt ansvar med at ville opretholde tingenes tilstand. At træffe valget og i den forbindelse at præcisere de forudsætninger, hvorpå valget er baseret, er i egentligste forstand en politisk opgave.

3.5 Ethiske problemer

Allerede i det hidtil anførte er der berørt en række etiske synspunkter og problemer i forbindelse med en eventuel anvendelse af det direkte hjernerelaterede døds-kriterium.